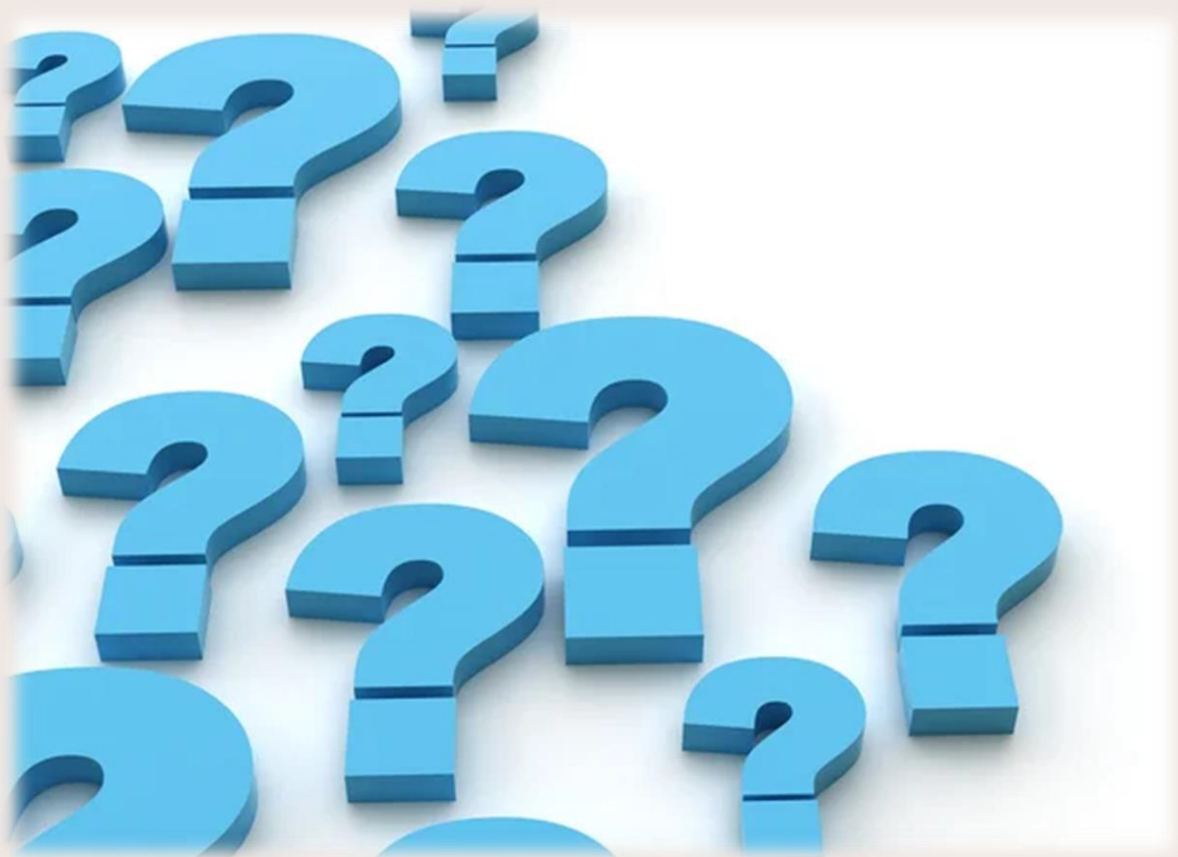

Верховний
Суд

АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА: ЗМІСТ, ВИДИ, ОСОБЛИВОСТІ

Володимир Бевзенко
суддя КАС ВС

План

1. Сутність адміністративної процедури
2. Види адміністративної процедури
3. Зміст адміністративної процедури
4. Зміст, межі, глибина судового контролю за адміністративною процедурою

Література

- ст.ст. 6, 19, 21-68, 75-101, 102-112, 113-120, 125, 136, 140-146 Конституції України
- Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17 лютого 2022 року № 2073-IX (далі – ЗАП)
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про адміністративну процедуру» від 10 жовтня 2024 року № 4017-IX

Література

- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин» від 8 жовтня 2024 року № 3993-IX
- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Вищого адміністративного суду України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 143 Конституції України, пунктів "а", "б", "в", "г" статті 12 Земельного кодексу України, пункту 1 частини першої статті 17 Кодексу адміністративного судочинства України від 1 квітня 2010 року N 10-рп/2010

Література

- Науково–практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру». Авт. колектив (Андрійко О. Ф., Бевзенко В. М. та ін.), за заг. ред. Тимощука В. П. К. : ФОП Мишалов Д. В., 2019. 460 с.
- Публічне адміністрування : навч. посіб. А. І. Берлач, Н. А. Литвин, І. А. Мацелюх та ін. ; заг. ред. А. І. Берлача. Н.А. Литвин. К. , 2025. 556 с.

Література

- Смокович Михайло, Бевзенко Володимир Загальна адміністративна процедура : теорія, досвід, практика : Навчальний посібник. Київ : ВД «Дакор», 2025. 147 с.

1. Сутність адміністративної процедури

Якщо адміністративна процедура

функції публічної
адміністрації,
адміністративний
орган,
дискреційні
повноваження,
адміністративний
акт

слід
застосовувати
ЗАП

адміністративне
оскарження

судовий контроль
адміністративних
судів

Стаття 6. Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

ст. 6 Конституція України

Стаття 19. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише **на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.**

ст. 19 Конституція України

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

{Офіційне тлумачення частини першої статті 55 див. в Рішенні Конституційного Суду № 9-зп від 25.12.97}

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

ст. 55 Конституція України

Стаття 125. Судоустрій в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації і визначається законом.

...

З метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди.

...

ст. 125 Конституція України

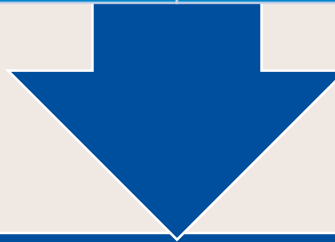
1. Суд вирішує справи відповідно до **Конституції та законів України, а також міжнародних договорів**, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
2. ...

ст. 7 КАС України

Споріднені поняття (ст. 2 ЗАП)

Адміністративна процедура

Адміністративне провадження (адміністративна процедура втілена практично)

Визначення споріднених понять

визначений законом порядок розгляду та **вирішення справи**
(п. 5 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

сукупність процедурних дій, що вчиняються адміністративним органом, і прийнятих процедурних рішень з розгляду та **вирішення справи**, що завершується прийняттям і, в необхідних випадках, виконанням адміністративного акта
(п. 4 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

Споріднені поняття (ст. 2 ЗАП)

Адміністративна процедура

Адміністративне провадження

Визначення споріднених понять

визначений законом порядок розгляду та **вирішення справи** - адміністративна справа (далі - справа) - справа, що стосується **публічно-правових відносин** щодо забезпечення реалізації права, свободи чи законного інтересу особи та/або виконання нею визначених законом обов'язків, захисту її права, свободи чи законного інтересу, розгляд якої здійснюється адміністративним органом
(п.п. 2, 5 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

сукупність процедурних дій, що вчиняються адміністративним органом, і прийнятих процедурних рішень з розгляду та **вирішення справи**, що завершується прийняттям і, в необхідних випадках, виконанням адміністративного акта
(п. 4 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

Споріднені поняття (ст. 2 ЗАП)

Адміністративна процедура (п.п. 2, 5 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

Адміністративне провадження (п.п. 2, 4 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

Адміністративна справа

справа, що стосується **публічно-правових відносин** щодо забезпечення реалізації права, свободи чи законного інтересу особи та/або виконання нею визначених законом обов'язків, захисту її права, свободи чи законного інтересу, розгляд якої здійснюється адміністративним органом (п. 2 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

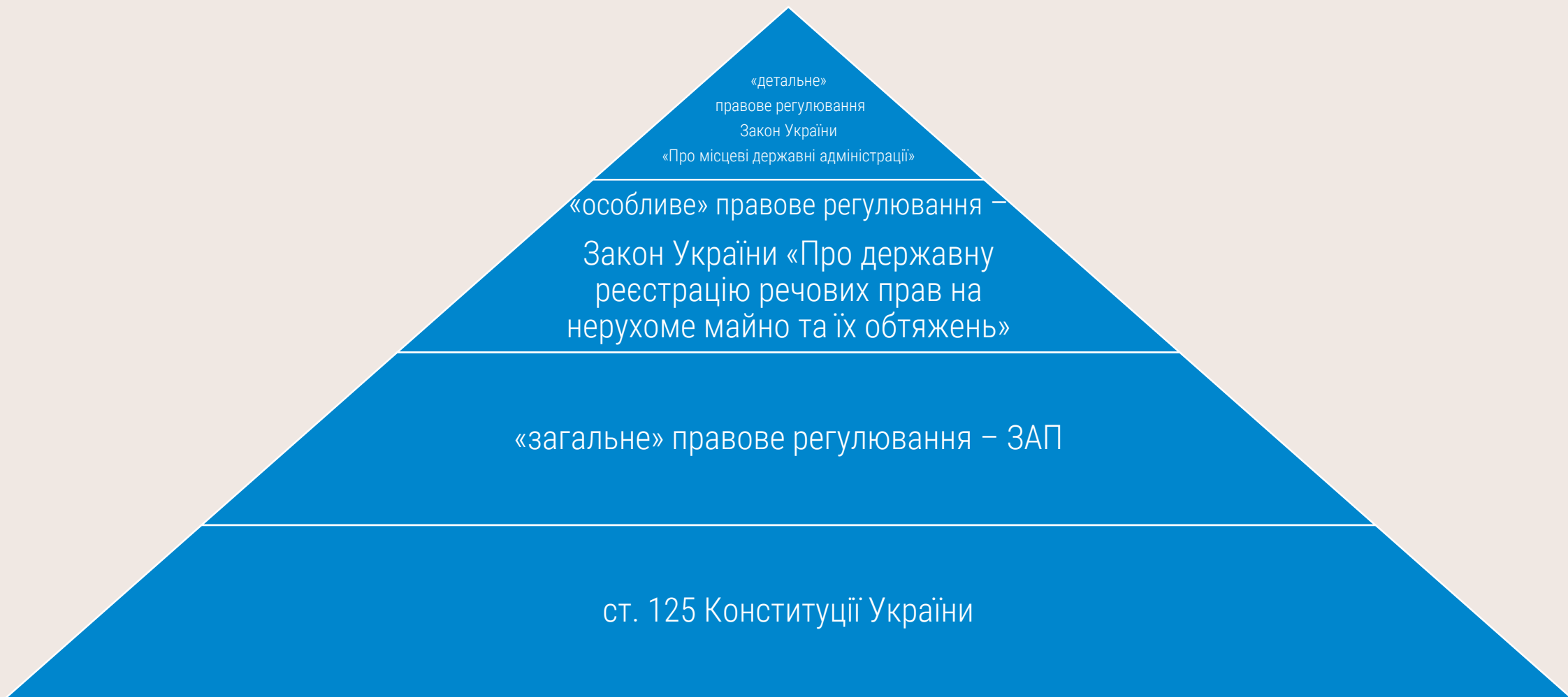

З метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди (ст. 125 Конституції України)

З метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють **адміністративні суди** (ст 125 Конституції України)

«Шари» національного законодавство про адміністративну процедуру

Сутнісні ознаки адміністративної процедури:

- інститут Загального адміністративного права, який конкретизований у галузевих адміністративних законах і адміністративно-правних відносинах
- у галузях Особливого адміністративного права (зокрема, у таких галузях як Публічне будівельне право, Адміністративно-господарське право тощо) набуває особливих проявів, зберігаючи водночас свою первісну природу і зміст

Наприклад, **видача будівельного паспорта забудови земельної ділянки**, відповідно до ст. 27 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» й Порядку видачі будівельного паспорта забудови земельної ділянки, затвердженого Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.07.2011 № 103

- винятково адміністративно-правна природа, зміст адміністративної процедури, її численних і різноманітних проявів у галузях Особливого адміністративного права зумовлюють застосування винятково адміністративно-правних і адміністративно-процесуальних способів захисту суб'єктивних прав, свобод, інтересів учасників адміністративної процедури
- «головними категоріями» адміністративної процедури є: особа (людина, (юридична особа), адміністративний орган, адміністративна процедура (послідовність процедурних дій), адміністративний акт

Сутнісні ознаки адміністративної процедури:

- адміністративна процедура утворена з таких стадій:
 - 1) ініціювання адміністративного провадження (ст.ст. 36–45 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 2) початок адміністративного провадження й підготовка справи до вирішення (ст.ст. 46–51 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 3) дослідження обставин справи та збирання доказів (ст.ст. 52–59 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 4) розгляд та вирішення справи (ст.ст. 60–65 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 5) проведення слухання у справі (ст.ст. 66–68 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 6) прийняття адміністративного акту (ст.ст. 69–77 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 7) адміністративне оскарження адміністративного акту, процедурних рішень, дій, бездіяльності (ст.ст. 78–85 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 8) відкликання або визнання недійсним адміністративного акта (ст.ст. 86–91 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
 - 9) виконання адміністративного акта (ст.ст. 92–100 Закону України «Про адміністративну процедуру»)

Чи буде процедурне порушення підставою для скасування адміністративного акту адміністративного органу?

Стаття 87. Умови правомірності адміністративного акта

1. Адміністративний акт є правомірним, якщо він прийнятий компетентним адміністративним органом відповідно до закону, що діяв на момент прийняття акта.

2. Протиправним є адміністративний акт, що не відповідає вимогам, визначеним частиною першою цієї статті, зокрема:

1) прийнятий адміністративним органом, що:

а) не мав на це повноважень;

б) використав дискреційні повноваження незаконно;

2) суперечить положенням закону щодо форми та змісту адміністративного акта;

3) порушує норми матеріального права;

4) не відповідає принципам адміністративної процедури.

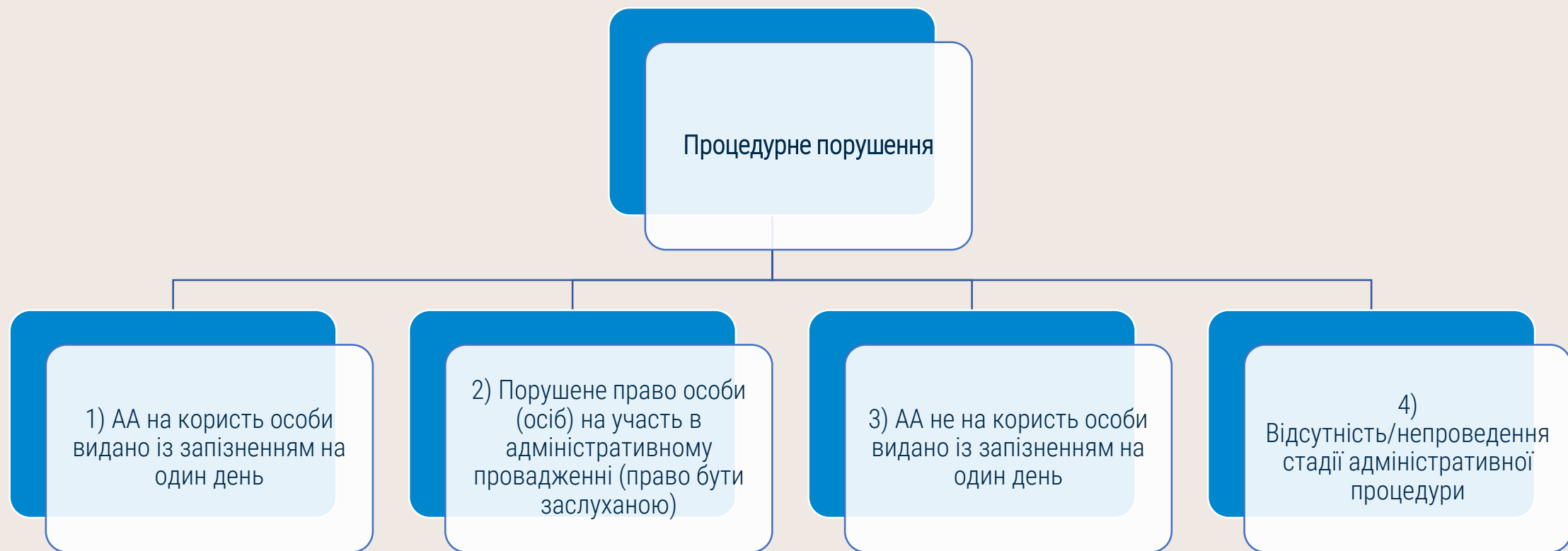
3. Порушення адміністративним органом передбаченої законом адміністративної процедури, якщо воно не вплинуло і не могло вплинути на правомірність вирішення справи по суті, не спричиняє протиправності адміністративного акта.

Стаття 4. Принципи адміністративної процедури

1. Принципами адміністративної процедури є:

- 1) верховенство права, у тому числі законності та юридичної визначеності;
- 2) рівність перед законом;
- 3) обґрунтованість;
- 4) безсторонність (неупередженість) адміністративного органу;
- 5) добросовісність і розсудливість;
- 6) пропорційність;
- 7) відкритість;
- 8) своєчасність і розумний строк;
- 9) ефективність;
- 10) презумпція правомірності дій та вимог особи;
- 11) офіційність;
- 12) гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні;
- 13) гарантування ефективних засобів правового захисту.

2. Принципи адміністративної процедури, визначені цим Законом, поширюються також на адміністративну діяльність адміністративних органів, що не вимагає прийняття адміністративних актів.

2. Види адміністративної процедури

Види адміністративної процедури передбачають

«власний» зміст

учасників

особливості
адміністративної
процедури

способи захисту
прав, свобод,
інтересів

правне
регулювання

функції публічної адміністрації – 1) надання адміністративних послуг, 2) здійснення інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності, 3) вирішення інших справ за заявою особи або 3) за власною ініціативою адміністративного органу (п. 11 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

1) надання адміністративних послуг, вирішення інших справ за заявою особи

2) здійснення інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності

3) вирішення інших справ за власною ініціативою адміністративного органу

1) надання адміністративних послуг, вирішення інших справ за заявою особи (п. 11 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

«Заявна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 38-46 ЗАП)

2) здійснення інспекційної (контрольної, наглядової) діяльності, 3) вирішення інших за власною ініціативою адміністративного органу (п. 11 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

«Втручальна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 37, 46 ЗАП)

«Заявна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 38-46 ЗАП)

☐ Постанова Судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав КАС ВС від 10.12.2024, справа № 240/19209/21, адміністративне провадження № К/990/16548/22

☐ справа про виплату одноразової грошової допомоги **за заявою** у зв'язку із встановленням II групи інвалідності

«Втручальна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 37, 46 ЗАП)

☐ Постанова Судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав КАС ВС від 22.10.2024, справа № 420/3179/22, адміністративне провадження № К/990/28471/23

☐ справа про припис й постанову УДАБК про накладення штрафу

«Заявна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 38-46 ЗАП)

справа № 240/19209/21 про виплату одноразової грошової допомоги за заявою у зв'язку із встановленням II групи інвалідності

1. 18.06.2018 під час **первинного огляду медико-соціальною експертною комісією** (далі - МСЕК) ОСОБА_1 встановлено III групу інвалідності, яка виникла внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням військової служби, що підтверджується довідкою МСЕК від 30.07.2018 серії 12 ААБ №548131.
2. У зв'язку із встановленням позивачу III групи інвалідності йому була **виплачена одноразова грошова допомога** у розмірі 480250,00 грн.
3. Після **повторного огляду позивачу** з 08.04.2019 **встановлено III групу інвалідності**, яка виникла внаслідок захворювання, пов'язаного із захистом Батьківщини (довідка МСЕК від 19.04.2019 серії 12 ААБ №548359).
4. Згодом, **після чергового огляду 18.03.2021 ОСОБА_1 встановлено II групу інвалідності**, яка виникла внаслідок поранення, пов'язаного з захистом Батьківщини, про що видано довідку МСЕК від 26.03.2021 серії 12 ААБ №428210.
5. **ОСОБА_1 звернувся до Міністерства оборони України із заявою** про виплату йому одноразової грошової допомоги у зв'язку із встановленням II групи інвалідності, яка виникла внаслідок поранення, пов'язаного з захистом Батьківщини.
6. **Рішенням комісії Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової грошової допомоги та компенсаційних сум, оформленим протоколом** від 17.06.2021 №96 (пункт 12) позивачу відмовлено у призначенні одноразової грошової допомоги з посиланням на пункт 4 статті 16-3 Закону №2011-XII та пункт 8 Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 №975 (далі - Порядок №975), оскільки позивачу вищу групу інвалідності встановлено понад дворічний строк після первинного огляду й встановлення групи інвалідності.

постанова Судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав
КАС ВС від 10.12.2024, справа № 240/19209/21, адміністративне провадження № К/990/16548/22

«Втручальна» адміністративна процедура (п. 11 ч. 1 ст. 2, 36, 37, 46 ЗАП)

справа № 420/3179/22 про припис й постанову УДАБК про накладення штрафу

- 9. У справі, яка розглядається, суди встановили, що **наказом начальника Управління ДАБК Одеської міської ради** від 21.12.2021 № 01 -13/549ДАБК «Про проведення позапланової перевірки», відповідно до статті 41 Закону № 3038-VI, пунктів 7 та 7-1 Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 № 553, відповідно до Положення про Управління ДАБК Одеської міської ради, затвердженого рішенням Одеського міської ради від 03.11.2021 № 671-VIII, вирішено провести **позапланову перевірку на об'єкті будівництва: «Реконструкція будівлі за адресою: м. Одеса, Малиновський район, вул. Космонавтів, 64-А», замовник будівництва - ТОВ «БУДПРОЕКТ», забезпечення проведення якої та оформлення в установленому порядку направлення для її проведення доручено заступнику начальника Управління ДАБК Одеської міської ради - начальнику інспекційного відділу № 1 Єфремову В.Ю.** Предмет перевірки: перевірка виконання вимог припису Управління ДАБК Одеської міської ради від 26.11.2021 № 470/21.
- 22.12.2021 для здійснення позапланової перевірки на вказаному вище об'єкті будівництва щодо дотримання суб'єктом містобудування - ТОВ «БУДПРОЕКТ» вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил заступником начальника Управління ДАБК Одеської міської ради - начальником інспекційного відділу № 1 Єфремовим В.Ю. було видано **направлення № 001043 для проведення планового (позапланового) заходу** 29.12.2021.
- 29.12.2021 посадовими особами Управління ДАБК Одеської міської ради складено **акт про недопущення посадових осіб** органу державного архітектурно-будівельного контролю на об'єкти будівництва, підприємства будівельної галузі для виконання покладених на них функцій.
- Того ж дня, головним спеціалістом інспекційного відділу № 2 Управління ДАБК Одеської міської ради Ташматовою Н.Л. було складено **припис від 29.12.2021 № 532/21 «Про усунення порушення вимог містобудівного законодавства»,** яким ТОВ «БУДПРОЕКТ» висунуто вимогу усунути порушення вимог містобудівного законодавства у термін до 14.01.2022 шляхом забезпечення безперешкодного доступу посадових осіб Управління ДАБК Одеської міської ради та надання необхідних документів для проведення перевірки на об'єкті будівництва «Реконструкція будівлі з надбудовою додаткових поверхів за адресою: м. Одеса, Малиновський район, вул. Космонавтів, 64-А».
- Крім того, посадовими особами Управління ДАБК Одеської міської ради 29.12.2021 було складено **протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності**, в якому було зафіксовано, що ТОВ «БУДПРОЕКТ» не надало витребувані документи та не допустило посадових осіб управління для проведення позапланової перевірки на об'єкті містобудування.
- Зазначені **акт, протокол та припис** від 29.12.2021 листом від 30.12.2021 № 01-10/340-зг відповідачем надіслано позивачу.
- 12.01.2022 заступник начальника управління - начальник інспекційного відділу № 1 Управління ДАБК Одеської міської ради Єфремов В.Ю. ухвалив **постанову №003/22/16-вих «Про накладення штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності», якою визнав ТОВ «БУДПРОЕКТ» винним у вчиненні правопорушення, передбаченого пунктом 2 частини шостої статті 2 Закону № 208/94-ВР та наклав штраф у розмірі 74 430, 00 грн.**

постанова Судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав КАС ВС від 22.10.2024, справа № 420/3179/22, адміністративне провадження № К/990/28471/23

Чи буде неврахування громадських інтересів при здійсненні землеустрою процедурним порушенням, яке зумовить скасування адміністративного акту адміністративного органу?

Стаття 48. Врахування громадських інтересів при здійсненні землеустрою

З метою врахування громадських інтересів при здійсненні землеустрою органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень:

- а) інформують у разі необхідності населення через медіа про заходи, передбачені землеустроєм;
- б) залучають представників громадських організацій та об'єднань громадян до участі в обговоренні загальнодержавних і регіональних програм використання та охорони земель, схем землеустрою адміністративно-територіальних одиниць;
- в) готують пропозиції щодо врахування інтересів територіальних громад при здійсненні землеустрою

Закон України «Про землеустрій»

3. Зміст адміністративної процедури

Адміністративна процедура утворена з таких стадій:

- 1) ініціювання адміністративного провадження (ст.ст. 36–45 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 2) початок адміністративного провадження й підготовка справи до вирішення (ст.ст. 46–51 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 3) дослідження обставин справи та збирання доказів (ст.ст. 52–59 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 4) розгляд та вирішення справи (ст.ст. 60–65 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 5) проведення слухання у справі (ст.ст. 66–68 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 6) прийняття адміністративного акту (ст.ст. 69–77 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 7) адміністративне оскарження адміністративного акту, процедурних рішень, дій, бездіяльності (ст.ст. 78–85 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 8) відкликання або визнання недійсним адміністративного акта (ст.ст. 86–91 Закону України «Про адміністративну процедуру»)
- 9) виконання адміністративного акта (ст.ст. 92–100 Закону України «Про адміністративну процедуру»)

Стадії адміністративної процедури :

- **процедурна дія** – дія адміністративного органу, що вчиняється під час розгляду справи, але якою справа не вирішується по суті (п. 9 ч. 1 ст. 2 ЗАП)
- **процедурне рішення** – рішення адміністративного органу, що приймається під час розгляду справи, але яким справа не вирішується по суті (п. 10 ч. 1 ст. 2 ЗАП)
- **адміністративний акт** – рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб) (п. 3 ч. 1 ст. 2 ЗАП)

Позивач звернувся до Рівненського окружного адміністративного суду з позовом до Рівненської міської ради, Виконавчого комітету Рівненської міської ради (**мешканець квартири будинку**), у якому просив визнати протиправними, такими, що не відповідають Конституції і Законам України, та нечинними :

рішення Рівненської міської ради від 11 березня 2010 року № 3303 про надання дозволу на **розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки** (далі також рішення від 11 березня 2010 року № 3303);

рішення Рівненської міської ради від 29 червня 2010 року № 3701 **про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки** та передачу її в оренду (далі також рішення від 29 червня 2010 року № 3701);

рішення Рівненської міської ради від 2 квітня 2013 року № 2873 «Про затвердження Порядку демонтажу незаконно встановлених тимчасових споруд на території міста Рівного» (далі також рішення від 2 квітня 2013 року № 2873);

рішення Виконавчого комітету Рівненської міської ради від 12 квітня 2016 року № 44 «Про звільнення території міста Рівного від незаконно встановлених тимчасових споруд» (далі також рішення від 12 квітня 2016 року № 44).

справа № 817/1050/18

27 червня 2018 року до Рівненського окружного адміністративного суду звернувся громадянин, мешканець квартири як третя особа з самотійними вимогами на предмет спору з позовною заявою до Рівненської міської ради та її виконавчого комітету, яку просив прийняти до спільного розгляду в адміністративній справі № 817/1050/18.

справа № 817/1050/18

За змістом позовних вимог просив:

- визнати пункти перші рішення Рівненської міської ради № 3303 від 11 березня 2010 року і № 3701 від 29 червня 2010 року, рішення Рівненської міської ради № 2873 від 02 квітня 2013 року та рішення виконавчого комітету Рівненської міської ради № 44 від 12 квітня 2016 року протиправними та скасувати;
- зобов'язати відповідачів привести межі земельної ділянки у відповідність з рішенням виконкому Рівненської міської ради за № 136 від 14 травня 1986 року; проектом завершення будівництва, розробленим у 2001 році Рівненською філією Державного підприємства «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромісто»; кресленнями розпланування проекту будівництва будинку по відповідній вулиці та прибудинкової території, на якій передбачена стоянка для автомобілів тощо; розпорядженням Рівненського міського голови № 3548-р від 29 грудня 2002 року; з розпорядженням міського голови № 968 від 16 квітня 2013 року.

справа № 817/1050/18

Чи присутня у цій справі адміністративна процедура?

Чи застосовний ЗАП у цих відносинах?

Чи мають право позивач, третя особа подавати позов щодо рішення ради?

справа № 817/1050/18

Стаття 18. Гарантування ефективних засобів правового захисту

1. Особа має право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу в порядку адміністративного оскарження відповідно до цього Закону та/або в судовому порядку.
2. Адміністративний орган зобов'язаний повідомити особу про спосіб, порядок і строк оскарження адміністративного акта, який негативно впливає на право, свободу чи законний інтерес особи.

ЗАП України

Стаття 27. Учасники адміністративного провадження

1. Учасником адміністративного провадження є:

1) особа, питання про право, свободу чи законний інтерес або обов'язок якої вирішується в адміністративному акті (адресат), у тому числі:

а) особа, яка з метою забезпечення реалізації свого права, свободи чи законного інтересу або виконання нею визначеного законом обов'язку звертається до адміністративного органу із заявою про прийняття адміністративного акта (заявник);

б) особа, стосовно якої адміністративний орган ініціював адміністративне провадження;

в) особа, яка з метою захисту свого права, свободи чи законного інтересу звертається до адміністративного органу із скаргою (скаржник);

2) інша особа, на право, свободу чи законний інтерес якої негативно впливає або може вплинути адміністративний акт (заінтересована особа).

ЗАП України

4. Зміст, межі, глибина судового контролю за адміністративною процедурою

- Об'єктивно перед адміністративним судом, після отримання ним позовної заяви, апеляційної скарги, касаційної скарги, постає завдання визначити наскільки «глибоким» має і може бути **судовий контроль** у певних публічно–правних відносинах.
- Зміст, межі, глибина судового контролю за адміністративною процедурою дають відповідь на запитання «**Що перевіряти, що не перевіряти?**»

- Формально зміст, межі і глибина судового контролю за публічно-правовими відносинами, залежно від інстанції адміністративного суду, передбачені у статті 125 Конституції України, статтях 2, 5, 9, 245, 308, 341 Кодексу адміністративного судочинства України.
- Так, з метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди (ст. 125 Конституції України).

1. зміст

2. межі

3. глибина

1. Зміст судового контролю полягає у перевірці адміністративними судами відповідності обставин адміністративної справи приписам національного законодавства.

У підсумку такої перевірки адміністративним суд може (ч. 1 ст. 5, ч. 2 ст. 245 КАС України):

- 1) визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень
- 2) визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень
- 3) визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій

1. Зміст судового контролю полягає у перевірці адміністративними судами відповідності обставин адміністративної справи приписам національного законодавства.

У підсумку такої перевірки адміністративним суд може (ч. 1 ст. 5, ч. 2 ст. 245 КАС України):

- 4) визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії
- 5) встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень
- 6) прийняття судом одного з рішень, зазначених у пунктах 1–4 частини 2 статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України та стягнення з відповідача – суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, заподіяної його протиправними рішеннями, дією або бездіяльністю

2. Межі судового контролю (контролю адміністративних судів) визначаються поточними публічно-правними відносинами у яких виникла суперечка між особами (ст. 125 Конституції України, ст. 2 КАС України, ст. 1 ЗАП).

Оцінюючи **межі судового контролю**, які виразно позначені публічно-правними відносинами, необхідно зважати, що рішення, дії, бездіяльність адміністративного органу, суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень, носія публічних повноважень в адміністративному суді **можуть оспорювати**:

1) **учасники цих правовідносин**, які вважають, що адміністративним органом, суб'єктом владних повноважень, суб'єктом делегованих повноважень, носієм публічних повноважень порушені їхні права, свободи, інтереси. Завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень (ст.ст. 8, 55, 125 Конституції України, ч. 1 ст. 2, ст. 5 КАС України)

Оцінюючи **межі судового контролю**, які виразно позначені публічно–правними відносинами, необхідно зважати, що рішення, дії, бездіяльність адміністративного органу, суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень, носія публічних повноважень в адміністративному суді **можуть оспорювати**:

2) **особи, які перебувають поза публічно–правними відносинами** у яких виникла суперечка, однак вважають, що рішенням, дією, бездіяльністю адміністративного органу, суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень, носія публічних повноважень (ст.ст. 8, 55, 125 Конституції України, ч. 1 ст. 2, ст. 5 КАС України).

Кожна особа має право у порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їхній захист (ч. 1 ст. 5 КАС України).

Учасником адміністративного провадження є інша особа, на право, свободу чи законний інтерес якої негативно впливає або може вплинути адміністративний акт (**заінтересована особа**) (п. 2 ч. 1 ст. 27 Закону України «Про адміністративну процедуру»).

Особа (зокрема, заінтересована особа) має право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу у порядку адміністративного оскарження відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» та/або в судовому порядку (ч. 1 ст. 18 Закону України «Про адміністративну процедуру»).

3. Глибина судового контролю – дозволяє визначити **наскільки має поширюватися контроль адміністративного суду** на рішення, дії, бездіяльність адміністративного органу, суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень, носія публічних повноважень та на все, що пов'язане з цими рішеннями, діями, бездіяльністю, наприклад, підстави рішень, дій, бездіяльності.

Визначення глибини судового контролю адміністративного суду полягає у з'ясуванні того, **що саме має бути виявлено, досліджено і оцінено** адміністративним судом у конкретній адміністративній справі для захисту суб'єктивних прав, свобод, інтересів. Наприклад, глибина судового контролю може бути зумовлена лише законністю й обґрунтованістю адміністративного акту або, навпаки, ця глибина, крім законності й обґрунтованості адміністративного акту, також може поширюватися й на адміністративну процедуру прийняття такого акту, процедурні рішення, дії, бездіяльність присутні у цій адміністративній процедурі.

Глибина судового контролю

Глибина судового контролю

Якою у цій справі має бути глибина судового контролю?

Чи присутня у цих відносинах адміністративна процедура?

Чи застосовний ЗАП у цих відносинах?

Якою у цій справі має бути глибина судового контролю?

Чи присутня у цих відносинах адміністративна процедура?

Чи застосовний ЗАП у цих відносинах?

Верховний
Суд

Дякую за увагу!